



Принципи на добри практики на Европейския център на фондациите:

Инструмент за саморегулиране на фондации

Принципите на добри практики на Европейския център на фондациите представляват инструмент за саморегулиране, който се основава на споделена визия за добри практики сред европейските фондации. Инструментът има за цел да подпомогне фондациите при осъществяването на техните общественополезни цели чрез укрепване на тяхното независимо и добро управление, прозрачност и отчетност.

Инструментите за саморегулиране, като например тези принципи, допълват съществуващите национални и международни закони, на които отговарят фондациите. Тези принципи трябва да се преразглеждат редовно, за да запазят своята релевантност към непрекъснато развиващата се среда, в която функционират фондациите. Същевременно те трябва също така да признаят и приобщат различните подходи, традиции и разнообразие на европейските фондации.

Фактори като размера и вида на организацията или региона, в който се намира, могат да повлияят върху решението на фондацията за приемането на някои аспекти от този документ. Но там, където е възможно, членовете на Европейския център на фондациите се приканват да прилагат тези принципи и да ги използват, когато (пре)оформят своята работа и политики. Тези принципи се отнасят до основни правила, които вече би трябвало да са в основата на дейността на фондациите, докато препоръките предлагат амбициозни стандарти, които имат за цел да повдигнат летвата пред работата на фондациите. Когато членове на Европейския център на фондациите не са в състояние да спазват основните принципи, те трябва да са готови да дадат обяснение защо пълното им прилагане не е възможно или не е приложимо в техния конкретен контекст.

Принципите се отнасят към фондации, които като организации:

- Контролират собствените си **активи**.
- Имат **независими структури на управление**.
- Използват **ресурсите си за обществено благо**.

Тези характеристики са отразени навсякъде в принципите.

Принцип 1

Независимо управление

Фондацията има идентифициран и независим орган за вземане на решения, който работи в съответствие с високи етични стандарти и чиито членове са номинирани в съответствие с установени принципи и процедури.

Основни правила

- Управителният орган определя стратегическите цели и гарантира, че програмите, работата и финансите са в съответствие с тези цели.
- Детайлите за управленската структура, включително задълженията на управителния орган и процедурите за вземане на решения, са ясно определени и публично достъпни.
- Участието в управителния орган се подновява и редува на регулярна, предварително определена основа.
- Съществува политика на възнаграждение и / или компенсация за членовете на управителния орган, както и ясни политики за справяне с конфликт на интереси на членовете на управителния орган.

Препоръки

- Предисторията за създаването на фондацията, включително подробности за текущите и минали отношения с правителството и други ключови заинтересовани страни, са публично достъпни.
- Назначенията в управителния орган надлежно отчитат квалификациите и опита. Съществува политика, която да гарантира разнообразието (по отношение на пол, произход, възраст и др.) в управителния орган.
- Провеждат се периодични прегледи на работата на управителния орган.
- Правилата за възнаграждения и / или компенсации, както и конкретни подробности за възнагражденията на управителния орган, са обществено достъпни, също както и политиките за справяне с конфликтите на интереси на членовете на управителния орган.

Принцип 2

Добро управление

Фондацията насърчава ефективно и разумно управление, както и устойчиви инвестиционни стратегии, като същевременно осигурява най-доброто използване на ресурсите в обществена полза.

Основни правила на работа

- Информацията за финансиращите програми и процедурите за кандидатстване е обществено достъпна и лесно разбираема. Кандидатстващите за финансиране са информирани за решението в рамките на предварително посочения период от време.
- Налице са процедури, които позволяват добро опознаване на потенциални партньори и бенефициенти.
- Изпълнителните и не-изпълнителните функции са ясно дефинирани, за да се създаде вградена система от проверки и баланси.
- Съществуват ясни политики за справяне с конфликтите на интереси на персонала.
- Предоставят се възможности и ресурси за професионално развитие и обучение на персонала и се извършват периодични прегледи на изпълнението.
- Предприети са стъпки за оценка и справяне с риска в различните аспекти на работа.

Препоръки

- Заинтересованите страни са консултирани в етапа на замисляне на проектите и програмите.
- Налице са механизми за онлайн събиране на обратна връзка от бенефициентите и заинтересованите страни.
- Анализването на обратната връзка се извършва редовно, като включва както мнението на бенефициентите, така и на тези, които не са получили финансиране.
- При поискване, на кандидатстващите за финансиране, които не са били одобрени, се обясняват мотивите на решението и условията за преразглеждане на искането им за финансиране.

Основни финансови правила

- Изготвят се и се публикуват годишни счетоводни отчети.
- Официалните отчети от независимите външни одити са публично достъпни.
- Съществуват механизми за осигуряване на подходящ вътрешен контрол на ресурсите и разходите.
- В управителния орган е налична инвестиционна експертиза или тя е външно осигурена.
- Налице са инвестиционни политики, инвестиционна стратегия и разпределение на активите, като са дефинирани структурите за вземане на решения във всяко от трите области.

Препоръки

- Информацията за бюджетите, инвестиционните политики, инвестиционните стратегии и разпределението на активите, както и структурите за вземане на решения във всичките три области е публично достъпна.
- Извършват се външни прегледи и проверки на инвестиционната политика, стратегията и разпределението на активите.
- Мисията и инвестициите, свързани с програмите, се считат за средство за подкрепа на целта на фондацията.

Принцип 3

Прозрачност

Фондацията комуникира мисията, целите и резултатите от работата си по изчерпателен и разбираем начин, като поставя прозрачността в основата на всичките си дейности.

Основни правила

- Интернет страниците и другите рекламни материали представят изчерпателно и честно дейностите и стратегиите на фондацията.
- Уставът, подзаконовите нормативни актове, насоките за кандидатстване за финансиране, както и списък с членовете на управителния орган и персонала са публично достъпни.
- Балансите, годишните отчети и списъците с отпуснати безвъзмездни средства, включително общите суми, са обществено достъпни, като се взима предвид защитата на данните и неприкосновеността на личния живот.

Препоръки

- Основната информация за организацията на уебсайта е многоезична.
- Автобиографиите на членовете на управителния орган и изпълнителния персонал са публично достъпни.
- Съобщенията се фокусират не само върху дейностите на фондацията, но и върху техните резултати. Успехите, както и неуспехите, се споделят, за да се насърчи ученето.
- Социалните медии се използват като средство за взаимодействие с обществеността и с други заинтересовани страни.
- Разработен е вътрешен етичен кодекс, който е публично достъпен.
- Обхватът на заплатите на изпълнителния персонал и на останалия персонал са публично достъпни.
- Организацията активно общува със заинтересованите страни с цел ангажирането им с диалог, съвместно застъпничество и др., за да даде тласък на специфичния си дневен ред.

Принцип 4

Отчетност

Фондацията действа в стил на сътрудничество и отговорност, като отчита действията си пред заинтересованите страни и активно споделя своите знания и опит.

Основни правила

- Приоритетите отчитат нуждите на заинтересованите страни на фондацията и променящата се външна среда.
- Ограничението на действията, продължителността на програмата и стратегиите за излизане се разглеждат във фазата на замисляне на проекта или програмата.
- Мониторингът и оценяването на действията, с участието на заинтересовани страни и бенефициенти в процеса, са ключов елемент от проектния цикъл и при отпускането на финансиране от фондацията и се използват за формиране на бъдещи стратегии и приоритети.
- Там, където е възможно, фондацията работи съвместно с партньори, за да увеличи максимално ресурсите, да изгради синергия, да стимулира творчество, да мотивира ученето и да увеличи въздействието. Тези съвместни усилия се основават на взаимно уважение и разбиране.

Препоръки

- Резултатите от оценките, и положителните и отрицателните, са обществено достъпни.
- Приоритетно е активното участие в групи, мрежи и форуми за взаимно обучение на национално и / или международно ниво.
- Налице са достъпни механизми, включително използването на социални медии, за да се търси обща обратна връзка от страна на обществото.

Използване на принципите за надскочане на стандартните изисквания

Четенето и съхраняването на този документ е лесно, но трансформирането на Принципите на добрите практики на Европейския център на фондациите в конкретни цели и действия за дадена организация е друго нещо. Следният списък предлага идеи за това как да интегрирате и творчески да прилагате стандартите и препоръките в работата на която и да е фондация.

- Използвайте принципите редовно като отправна точка за обсъждане на заседанията на управителния орган: дали фондацията е на правилния път?
- Предизвикайте служителите на фондацията да надскочат правните изисквания в своята ежедневна работа и да използват принципите като еталони и ключови показатели за изпълнение.
- Споделете принципите с потенциални партньори и бенефициенти, за да насърчите още по-широко най-добрите практики и да зададете основни правила за ангажиране.
- Съобщавайте за съответствието на работата на фондацията спрямо принципите на своя уебсайт и в печатните материали като знак за качество.
- Разработвайте нови, адаптирани и амбициозни показатели, които да продължават да вдигат летвата пред вашата организация всяка година.

Предистория

Преразглеждането на принципите на добрите практики на Европейския център на фондациите през 2012/2013 г. бележи допълнителна стъпка в процеса, първоначално започнал през 1994 г. с Пражката декларация. Декларацията е изложение на принципите и взаимните ангажименти за фондациите в Европа, които положиха основите за по-нататъшно обсъждане по въпроса.

По-късно, прераснали в Кодекса на добрите практики (1996) и Принципите на добрите практики (2006), стандартите се доразвиват в съответствие с променящия се контекст на работата на фондациите в Европа. През 2011 година членовете и ръководните органи на Европейския център на фондациите призоваха за преразглеждане на принципите, с цел да се повдигне летвата пред европейските фондации.

Членовете и ръководните органи на Европейския център на фондациите бяха консултирани по време на прегледа през 2012/2013 г., който бе ръководен от работна група с участието на шест фондации от Европа. Секретариатът на Европейския център на фондациите изказва своята благодарност към тези фондации и техните представители за работата им в работната група:

- Boudewijn de Blij, Stichting Fonds 1818 – Netherlands (Chair)
- Marco Demarie, Compagnia di San Paolo – Italy
- Philipp Egger, Gebert Rűf Stiftung – Switzerland
- Torbjörn Eng, Stiftelsen Riksbankens Jubileumsfond – Sweden
- Ieva Morica, Soros Foundation Latvia – Latvia
- Jürgen Christian Regge, Fritz Thyssen Stiftung – Germany